

Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen ontwerpbestemmingsplan Ruigahuizen-Naturbegraafplaats Fryslân-West

1. Inleiding

In het kader van de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan Ruigahuizen-naturbegraafplaats Fryslân-West is deze Nota opgesteld. Het bestemmingsplan heeft betrekking op een deel van het bosgebied De Bremer Wildernis te Ruigahuizen. Het doel van dit bestemmingsplan is om de aanleg en het gebruik van een Naturbegraafplaats op een aantal percelen in de rand van het bosgebied mogelijk te maken.

Na deze inleiding, zullen wij in hoofdstuk 2 van deze nota ingaan op de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. In hoofdstuk 3 zullen we de zienswijzen behandelen, waarna we in hoofdstuk 4 van deze nota een aantal ambtshalve wijzigingen hebben opgenomen.

2. Terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan Ruigahuizen-Naturbegraafplaats Fryslân West

Het ontwerpbestemmingsplan met de daarbij behorende stukken en het ontwerpraadsbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan heeft in overeenstemming met het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van vrijdag 16 september 2016 tot en met 28 oktober 2016 voor een ieder ter inzage gelegen. Van de ter inzagelegging is te voren mededeling gedaan in het Gemeenteblad en in de Staatscourant. Het ontwerpplan heeft ter inzage gelegen in de servicepunten in Balk en Lemmer en in het gemeentekantoor te Joure. Ook was het plan in te zien via de website www.defryskemarren.nl en via www.ruimtelijkeplannen.nl.

3. Zienswijzen

Er zijn twee zienswijzen ingediend. We geven hieronder beknopt de zienswijzen weer en vervolgens ons standpunt daarover. Voor de volledige inhoud van de zienswijze verwijzen we naar de zienswijzen zelf.

a. De provincie Fryslân (194039954)

Volgens de indiener van de zienswijze is een overkapping van 100 m² voor ceremoniële ruimte voldoende. Men acht een grotere oppervlakte in strijd met artikel 1.1.1 van de Verordening Romte 2016.

Reactie gemeente:

De behoefte aan bebouwing tot 200 m² is nog eens nader bekeken. Een overkapping als ceremoniële ruimte is zeer wenselijk. Indien de overkapping wordt teruggebracht tot 100 m² biedt de open ruimte daarom heen de mogelijkheid om zo nodig een grotere groep bij de ceremonie te betrekken. Deze mensen staan dan echter niet onder de overkapping maar daarbuiten.

Gezien het huidige en beoogde karakter van het gebied zal de maximale oppervlakte aan bebouwing worden teruggebracht naar 100 m².

b. Mevrouw J. van der Goot (194042256)

De indiener van de zienswijze voert aan:

- Dat de informatie die gebruikt is voor de ecologische beoordeling niet volledig is, omdat het bestemmingsplan niet helemaal duidelijk is. Hierdoor zijn de afwegingen bij het beoordelen van de milieueffecten niet zorgvuldig gemaakt. Dit is vooral van belang omdat het gebied onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur (PEHS).
- Dat men in Ruigahuizen is komen wonen voor de rust en stilte in de directe omgeving. Maar dat die stilte, met name door het gebruik van het fietspad door De Bremer Wildernis ernstig verstoord wordt.
- Dat men bezorgd is over de waterkwaliteit en de gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu als de grondwaterstand niet beneden het wettelijk voorgeschreven peil blijft.

Vervolgens gaat men puntsgewijs in op de onderdelen: Grondwaterstand, gebruik fietspad, verkeersbewegingen, ecologische beoordeling en het gebruik en het beheer van de slagboom die het gebruik van het fietspad voor de auto onmogelijk maakt.

Per onderdeel worden vervolgens een aantal vragen gesteld die hieronder zullen worden beantwoord.

1. Kan het rapport van De Vries (dit is bijlage 2, maar gezien de aard van de opmerkingen wordt waarschijnlijk wordt bijlage 3 Ecologisch-hydrologische quickscan van de toelichting bedoeld) als een officieel document beschouwd worden ter onderbouwing?

Reactie gemeente

Het rapport dat is opgesteld op verzoek van de provincie, moet antwoord geven op de vraag of de inrichting niet in strijd is met de beoogde doelstellingen en het natuurdoeltype van de EHS zoals dat door de provincie is vastgesteld. Het richt zich vooral op de invloed van de waterhuishoudkundige maatregelen die noodzakelijk zijn om, met voldoende drooglegging, het begraven ter plekke mogelijk te maken.

De onderzoeksrapporten van Grontmij, het Ecologisch onderzoek en de Ecologisch-hydrologische quickscan (respectievelijk bijlage 1, 2 en 3 bij de toelichting) moeten in samenhang met elkaar worden bekeken. Alle drie de rapporten maken onderdeel uit van het bestemmingsplan en geven inzicht in de gevolgen van de keuzes die gemaakt zijn.

Uit de zienswijze spreekt de zorg over de te nemen maatregelen in het plangebied. In paragraaf 5.1.4. van de toelichting op het bestemmingsplan wordt helder uiteengezet wat de te nemen maatregelen zijn. De conclusie van het Ecologisch-hydrologisch rapport zijn hierin overgenomen.

2. Kan in het Ontwerpbestemmingsplan en in het Beheer- en inrichtingsplan duidelijk worden aangegeven waar en hoeveel precies opgehoogd gaat worden?

Reactie gemeente

In de toelichting (paragraaf 5.1.4) wordt de verdeling tussen de hoger en de lager gelegen gronden gemaakt waar bij het ontwerp rekening mee is gehouden. Ook wordt hier op een kaartje aangegeven wat de inschatting is van de lokale ophoging.

Het beheer- en inrichtingsplan gaat vanaf hoofdstuk 3.4 (waterhuishouding) daar verder op in. De delen waar het maaiveld 1.35 + NAP bedraagt worden niet opgehoogd. Dit betreft de noord- en zuidoostelijke delen van het plangebied. In het centraal-westelijke deel is ophoging noodzakelijk. Op het kaartje op pagina 36 van het beheer- en inrichtingsplan is aangegeven waar opgehoogd wordt en in de doorsneden op pagina 40 van het beheer- en inrichtingsplan staat hoe men dat wil doen.

Het beheer- en inrichtingsplan geeft daarmee voldoende duidelijkheid aan welke maatregelen waar (in welk deel van het gebied) worden uitgevoerd.

3. Kan de gemeente aangeven op welke manier zij gaat controleren of er voldoende is opgehoogd om de waterkwaliteit te borgen?

Reactie gemeente

De gemeente is de controlerende instantie om na te gaan of aan de voorwaardelijke verplichting (= het beheer- en inrichtingsplan) wordt voldaan. M.b.t. de waterkwaliteit is in de onderzoeken vastgesteld dat de effecten op de waterkwaliteit verwaarloosbaar zijn (toelichting 5.1.5). Daarom hoeft hierop geen verdere controle op plaats te vinden.

4. Wat zijn de gevolgen voor de flora en fauna als een gebied van 5 ha gedeeltelijk met zand wordt opgehoogd?

Reactie gemeente

In het Beheer- en inrichtingsplan dat als een voorwaardelijke verplichting aan het bestemmingsplan is verbonden, is aangegeven dat het de bedoeling is om de abiotische en biotische diversiteit in het plangebied te verhogen. In de ecologische-hydrologische quickscan (bijlage 3) is onderzocht of die doelstellingen binnen de waterhuishoudkundige randvoorwaarden kunnen worden gerealiseerd. Er zijn een aantal suggesties gedaan om de biotische doelstellingen nog verder te verbeteren. Het gaat dan vooral om de afwisseling en het verbeteren van de biotische geschiktheid (meer biodiversiteit) op de grens tussen de nattere en de drogere delen in het gebied door de aanleg van bosvennen met natuurlijke oevers. Er vindt geen aanvoer van gebiedsvreemd materiaal plaats. De ophogingen vinden plaats met materiaal dat vlak bij binnen het plangebied wordt verkregen door de aanleg van de greppels en de bosvennen.

Verwacht wordt dat de natuurwaarde in het gebied zal worden vergroot door de toename van diversiteit aan abiotische factoren.

5. Hoe denkt de gemeente over het advies dat gegeven wordt over de monitoring van de waterpeilen (mede i.v.m. de klimaatveranderingen)?

Reactie gemeente

Het Wetterskip heeft voor het gebied een (streef-)waterpeil vastgelegd. Het veranderen van de (streef)waterpeilen is niet aan de orde en wordt ook niet verwacht. Mocht dat echter toch wenselijk zijn dan zullen daar de gevolgen van in beeld moeten worden gebracht en bij een nieuw peilbesluit moeten worden meegewogen. Dit staat geheel los van de aanleg van de Natuurbegraafplaats.

De initiatiefnemers hebben een aantal peilbuizen in het plangebied geplaatst. Daarmee wordt de grondwaterstand al enige tijd gemonitord. Met deze monitorgegevens is in de rapportage aangetoond dat voldaan kan worden aan de eisen die gesteld worden aan de drooglegging. Het monitoren gaat door zolang de begraafplaats in gebruik is. Zodra daarbij blijkt dat er (onverwachte)onregelmatigheden optreden die tot gevolg zouden kunnen hebben dat de teraardebestelling op basis van de huidige uitgangspunten niet (meer) mogelijk is, zal onderzocht moeten worden welke (aanvullende) maatregelen noodzakelijk zijn. Dat is nu niet aan de orde en

wordt ook niet verwacht, maar dan zou gedacht kunnen worden in het dichterbij elkaar aanbrengen van de drainage en/of het meer ophogen (met zand) van de plaatsen waar men graven wil realiseren.

6. Mag een fietspad zo maar worden veranderd in een autoweg in een gebied in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur?

Reactie gemeente

Dit is niet de bedoeling. In het geldende bestemmingsplan Buitengebied zijn de paden in de Bremer Wildernis specifiek aangegeven en bestemd. Het zuidelijk deel van het pad wordt gebruikt om een woning voor de auto te ontsluiten. Ook op het oostelijk en zuidelijk deel van deze bestemming wordt beperkt autogebruik toegestaan om op de aangelegde parkeerplaatsen in het bos te kunnen komen. Verder wordt het pad gebruikt voor voertuigen als onderhoud aan het bos nodig is en/of om de aanliggende terreinen voor verkeer te ontsluiten.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het (geasfalteerde) pad helemaal opengesteld wordt voor auto's. Slechts ten tijde van een teraardebestelling zal het toegestaan worden om met een beperkt aantal motorvoertuigen (de auto met de overledene en volgauto's) het pad op te rijden tot bij de entree van de natuurbegraafplaats.

In de onderzoeken wordt, op basis van ervaringen elders uitgegaan van 1 tot 2 begrafenissen per twee weken. De teraardebestelling zelf en de daarmee gepaard gaande verkeersbewegingen hebben een dusdanige beperkte intensiteit dat ze naar verwachting geen noemenswaardige effecten op bijvoorbeeld de waarde als rust in dit deel van de PEHS.

Behalve rust zijn andere wezenlijke waarden die niet direct betrekking hebben op natuurwaarden niet in het geding door de inrichting en het gebruik.

Gezien het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de herinrichting van het plangebied tot een natuurbegraafplaats geen (belangrijke) negatieve effecten heeft op de PEHS.

Aangezien de Provinsje Fryslân bevoegd gezag is t.a.v. de EHS, is de rapportage in het kader van het vooroverleg aan de provincie voorgelegd. Dit heeft niet geleid tot een opmerking of aanpassing van het plan.

7. Past een autoweg in de functies die horen bij de Bremer Wildernis (nl. hoofdfunctie bos: natuur en recreatie)?

Reactie gemeente

Zoals hiervoor al is aangegeven is het uitdrukkelijk niet de bedoeling om het bestaande fiets-/voetpad op te waarderen tot een autoweg. Over het pad zullen 1 tot 2 keer per twee weken een beperkt aantal auto's rijden met een lage snelheid.

Er blijft dan ook sprake van een "fietspad" en zeker geen "autoweg".

8. Komen de grafdelvers met de auto? Zo ja moeten die verkeersbewegingen dan niet worden meegenomen en zo niet wie gaat dat controleren?

Reactie gemeente

Het delven van het graf en het later weer dichten en afdekken daarvan vindt op dezelfde dag plaats direct voor en direct na de plechtigheid. De verkeersbewegingen en de mogelijke (rust)verstoring is in het onderzoek meegenomen. Wij gaan er van uit dat men zich aan de gehanteerde uitgangspunten houdt. Zo nodig kan handhavend worden opgetreden.

9. Wie gaat dit controleren en kan de gemeente dit handhaven?

Reactie gemeente

(zie ook hiervoor) Indien er meldingen binnen komen die duiden op misbruik van de regeling zal zo nodig handhavend worden opgetreden.

10. Hoeveel urnen worden er per jaar begraven?

Reactie gemeente

Net zoals het reguliere begraven is het moeilijk om hier een onderbouwd aantal voor te noemen. De ervaringen van de initiatiefnemer op natuurbegraafplaats Nieuwehorne en met andere natuurbegraafplaatsen maken duidelijk dat het aantal urnenbegravenissen zich daar beperkt tot ca. 1 per 2 maanden. Het aantal urnenbegravingen in Groningen en Friesland lijkt af te nemen. Mogelijk komt dit door de dubbele kosten voor de nabestaanden van crematie en begraving van de urn.

11. Wordt het ook toegestaan dat voor een urnenbegravenis de toegangspoort van de weg wordt opengesteld. Wie gaat dit dan controleren en kan de gemeente dit handhaven?

Reactie gemeente

Urnbegravingen vinden meestal in (kleine) besloten kring plaats. Het graven van het graf wordt met de hand (schop) gedaan en de urn neemt men zelf mee. De auto(s) kunnen op het parkeerterrein (voor de slagboom) achter blijven. Hiervoor hoeft het terrein in de regel niet met de auto bereikbaar te zijn.

Indien er meldingen binnen komen die duiden op misbruik van de regeling zal zo nodig handhavend worden opgetreden.

12. Gevraagd wordt om een meer realistische inschatting van het te verwachten aantal verkeersbewegingen en daar ook de verkeersbewegingen voor het beheer van het terrein in mee te nemen en dit aantal te gebruiken voor de toets op de effecten op de natuurwaarden van de PEHS.

Reactie gemeente

In de toelichting van het bestemmingsplan en in het ecologisch onderzoek (bijlage 2, pg. 5 en 6 bovenaan) wordt al aangegeven dat de rust tijdelijk minder zal zijn bij de aanleg van het terrein en op het moment dat er onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. Behalve rust zijn andere wezenlijke waarden die niet direct betrekking hebben op natuurwaarden niet in het geding door de inrichting en het gebruik.

Daarnaast wordt ook in de rest van de Bremer Wildernis onderhoud (soms zelfs met erg groot en zwaar materieel) uitgevoerd.

Gezien het bovenstaande werd en wordt opnieuw geconcludeerd dat de herinrichting van het plangebied tot een natuurbegraafplaats geen (belangrijke) negatieve effecten heeft op de PEHS. Daarnaast zal het noodzakelijke onderhoud kleinschaliger en in twee fasen meer gedifferentieerd uitgevoerd, vergelijkbaar zijn met het onderhoud in de rest van de Bremer Wildernis.

Een nieuwe toets met dezelfde gegevens zal niet tot een andere conclusie leiden. (Zie ook de beantwoording van vraag 6 hierboven).

13. Gevraagd wordt wat de gemeente als gebruikte criteria (objectief en meetbaar) heeft gehanteerd bij het opstellen van dit bestemmingsplan en hoe men tot de uitspraak is gekomen dat: “Een dergelijke beperkte intensiteit heeft naar verwachting geen noemenswaardige effecten op bijvoorbeeld de waarde als rust in dit deel van de PEHS”.

Reactie gemeente

In hoofdstuk 4, paragraaf 5 wordt specifiek ingegaan op het verkeer en het parkeren. Landelijk wordt als “norm” aangehouden dat bij een begrafenis ruimte zou moeten zijn voor 15 tot 30 auto's. Deze auto's zullen tijdens de plechtigheid worden toegelaten in het bosgebied. Voor bezoek aan de begraafplaats dient men, net zoals bezoekers van het bosgebied gebruik te maken van de bestaande parkeerplaatsen voor de slagbomen. Deze verkeersbewegingen zijn verder niet meegenomen.

De routing en de plaatsen zijn aangegeven in de toelichting (op blz. 31).

Op basis van de beschikbare capaciteit van de natuurbegraafplaats en de geschatte benutting ervan in de tijd zal er één begrafenis per 1 à 2 weken zijn. De begraafplaats zou dan in orde van grootte 25 jaar volledig benut zijn. Uitgaande van 15 à 30 auto's per begrafenis zijn 30 à 60 autobewegingen (aankomst en vertrek) te verwachten op één dag in de 1 à 2 weken.

Een deel van de cijfers is dus gebaseerd op landelijke normen en een ander deel is gebaseerd op ervaringen met andere natuurbegraafplaatsen.

Op basis van deze gegevens is een gerenommeerd ecologisch onderzoeksbureau gevraagd een beoordeling te maken. De conclusie die zij getrokken hebben, heeft de gemeente overgenomen.

Een exactere inschatting van de verkeersbewegingen is niet te maken. Het onderzoeksbureau wordt door de gemeente vaker ingeschakeld en is goed op de hoogte van de situatie in Gaasterland.

14. Gevraagd wordt om het gebied van de ecologische beoordeling uit te breiden met een inventarisatie van het gebruik door lokale fauna voor de zone waar het fiets-/voetpad door loopt.

Reactie gemeente

Natuurwaarden houden niet op bij een administratieve grens van een plangebied. Het is daarom gebruikelijk om een ecologisch onderzoek niet alleen sec op het plangebied te richten maar ook de omliggende omgeving daar bij te betrekken. Zie onder 5.2.2. van de toelichting: Het onderzoek gaat uit van de wettelijke beschermde natuurwaarden in de (ruime) omgeving van het plangebied.

15. Gevraagd wordt wie de bevoegdheid krijgt om de slagboom over het fiets-/voetpad te openen.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van gronden. Deze vraag heeft met de uitvoering te maken. Er worden afspraken gemaakt tussen Staatsbosbeheer en de beheerder van de begraafplaats.

16. Gevraagd wordt of er duidelijke en vastgelegde afspraken zijn over wanneer het gebruik van de slagboom wel en niet is toegestaan, en met wie worden deze afspraken zijn gemaakt?

Reactie gemeente

Zie beantwoording vraag 15.

17. Gevraagd wordt of deze afspraken te handhaven zijn en wie die afspraken gaat handhaven?

Reactie gemeente

Zie beantwoording vraag 15.

4. Ambtshalve wijzigingen

De planregels

Artikel 3.2.1 onder c wordt gewijzigd met dien verstande dat de tekst komt te luiden:

c. de oppervlakte van een overkapping bedraagt ten hoogste 100m².

Toelichting

Gebleden is dat in het Beheer- en inrichtingsplan en in de toelichting van het bestemmingsplan in paragraaf 4.2.1. een afbeelding van het ontwerp voor de Natuurbegraafplaats is opgenomen waarop het zoekgebied voor de graven gedeeltelijk het gebied met de dubbelbestemming Archeologie overlapt. Dit is uiteraard niet de bedoeling. De afbeelding wordt gecorrigeerd opgenomen in de toelichting en het beheer- en inrichtingsplan. (De gecorrigeerde afbeelding bijgevoegd als bijlage bij deze nota).

Bijlage bij deze nota

Gecorrigeerde afbeelding ontwerp voor de natuurbegraafplaats toelichting paragraaf 4.2.1.

